

Óriási árleszállítás!

A legkiválóbb magyar festők műveit rendkívül olcsó áron árúsitom. Kényelmes részletfizetésre is adok. — Kedvező vásárlási alkalom. Nagy képeretűző műhely!

Freimann Miksa

10.

dományos világ érdeklődését felkeltő, szenzációs leleteivel gazdagította. Azonkívül izzig-vérig szegedi lett és megmaradt a város hűséges polgárának akkor is, amikor a hírnév és dicsőség szárnyaira emelte, amikor fényes ígéretekkel hívogatták és amikor Szegedre nézve lett nagy, igen nagy megtiszteltetés, hogy itt maradt.

— Móra Ferenc szellemi kincseinek kiapadhatatlan tárházából otokló bőkezűséggel árasztotta el a magyar kultúra mindig telített asztalát, ahol a tudományos világ előkelőségei épp úgy helyet foglaltak, mint a művészet, irodalom és zsmnalisztika kitünőségei és szírványos szépségű meseszövevényének édességeiben dúsálhattak szegények, gazdagok, — felnőttek és gyermekek. Páratlan népszerűségének titka egyéniségének varázslatos kedvességén kívül abban van, hogy legnehezebb tudományos témáit épp úgy, mint egyéb irodalmi műveit, költeményeit, csodaszép meséit, magyar szívvél-lelékkel, magyaroknak, magyarul írta. A legtisztább, a legkésebb zengzetes magyar nyelven, ahogy ma már csak azok tudnak szólni, akiknek ősmagyar lelkéből mint izzó szén paraszából ezeréves nemzeti kultúránk homálytalanul ragyogó napjának fénye és melege sugárzik felénk.

— Hiába vártunk csodát. Itt állunk a veszteség sulva, az élet és halál közelségében még felfoghatatlanul a legszomorubb bizonyosság... koporsó előtt. A koporsó előtt, mely magába zárta Móra Ferencet, Szeged legjobb, legszerényebb, legigénytelenebb tisztviselőjét, a legjobb családapát, a hű barátot, egyetlen szóval összefogva... az egész embert, aki megtette kötelességét.

— A városháza öreg harangjának bus kongása az egész város mélységes gyászát közvetíti. És én, amikor a város közönsége és hatósága nevében búcsút mondok a távozó Móra Ferencnek, ugyanakkor a kultúra csarnokának legmagasabb lépcsőfokán fogadom a visszatérő és szellemi hagyatékátlan tárházából otokló bőkezűséggel árasztotta

Most a másik város fájdalmas búcsuja következett.

a szülőváros, Kiskunfélegyháza,

amelynek enyhíthetetlen fájdalmáról dr. Tarjány Béla főügyész beszélt, egyszerű, keresetlen, szívbe markoló szavakkal.

— Kedves Ferkó Bátyánk! Szülővárosod, Kiskunfélegyháza nevében mondok búcsút neked, annak a városnak a nevében, amelynek falai közül olyan fiatalon elszóliott a jó Isten kifürkészhetetlen akarata, de amely mindig magának tudott és amelyet Te is mindig a magadénak mondtál. Az a fájdalom, amely bennünket ért, kimondhatatlan. Bűszkeségünket, dicsőségünket veszítettük el. Velede azért nem lázadozunk, megnyugsunk az Isten rendelésében, mert enyhítő balzsamként támogatja lelkünket az a tudat, hogy lelked, szellemed most már ismét visszatér közénk és köztünk fog élni örökké. Ferkó Bátyánk arra kérlek, hogy jőjj vissza hozzánk és taníts, vezess, szeress bennünket. Alkotó életed után adjon az Isten Neked örök megnyugvást.

Dr. Schmidt Henrik egyetemi tanár, bölcsészeti kar dékán

az egyetem

nevében búcszott el Móra Ferencről az egyetem disz doktorától. Ezeket mondotta:

— A Ferenc József-Tudományegyetem tanácsa, tanári kara és ifjusága nevében búcsuzom egyetemünk tisztelbeli doktorától, Móra Ferencről. Alig egy esztendeje, hogy egyetemünk meghajította az elismerés és nagyrabecsülés zászlaját a kulturális kincsek azon csodás gazdagsága előtt, amellyel Móra Ferenc kartársait és az utókort oly királyi bőkezűséggel ajándékozta meg. Egyetemünk disz doktorai oklevélét azon imádságzerű jókívánsággal nyújtottuk át, hogy alkotó tevékenységének, tudományos munkaszeretetének és a szívek mélyébe világító életbölcességének ragyogása még sokáig világítsa meg a nehéz magyar élet rögös útjait. Úgy éreztük, hogy csak szerény szöszölő és követő vagyunk az olvasók és tisztelők ezreinek, akik Móra Ferenc alkotásainak lenyűgöző hatása alatt szívük csordultáig voltak iránta eltelve halálval, csodálattal és rajongással. Legnagyobb csodálatunk mellett azonban még is még vára-

kozással és reményekkel tekintettünk a jövőbe, mert láttuk magunk előtt azt, mily hatalmas lendülettel bontakozott ki tudományos kutatásának évezredekbe visszanyúló látlatja és alkotóművészetének gazdag világa egyaránt... A sors kivette a fáradhatatlan kezéből az írótolat. Megdöbbenve állunk egy tűneményes elme nagyszabású terveinek, ütös reményeinek nagy sokaságának váratlan összeomlása előtt. És még is úgy érezzük, mintha nem utolsó útjára kísérnők Móra Ferencet, hanem mintha most mennénk eléje, hogy fogadjuk őt, mintha most jönne hozzánk az ő lelkének tisztaságával, soha haragot, vagy gyűlöletet, hanem mindig csak szeretetet, gyöngédséget érző jó-ságot és derűt terjesztő szívének nemességével, hogy megtanítson minket, hogyan kell látni és hogyan kell szeretni — mint szívbe markoló szóval mondotta — ami véreinket, hogy elvezessen bennünket az egyszerű kunyhóba és a gazdag császár palotájába egyaránt, mindenütt megmutatva a szívek vívódását, a lelkék gyöttrődését, égi boldogságot és szörnyű pusztulást egyaránt. E képek emlékei és a tanulságok bölcs ereje pedig élni fog bennünk mindaddig, míg Móra Ferenc fenköli lelkével a tulvilágon újból találkozunk.

Az egyetem után következtek a társaságok. Először

a Kisfaludy Társaság,

amelynek nevében Sik Sándor mondott megható búcsuztatót:

— A Kisfaludy Társaság búcsuköszöntését hozom neked szeretett barátunk, mely megilletődött és áhítattal. Aki a te költészetéről, a te egyéniségedről akar szólni, Cicero meghatározását kellett alkalmaznia: Jó ember, aki jól tud beszélni. Jól tudtál beszélni, jobban és szívesebben, édesebben és egyszerűbben talán kortársaidnál. Ezért tisztelet illet és az irodalomtörténet hódoló emlékezése. De aki beszélt belőled, az a jó ember volt, a nagy, meleg, kitartó, mindenkivel együttérző emberi szív. És ennek a színek beszéde megtalálta az utat a szívhez, mindenkiéhez, aki hallott, vagy olvasott, ha csak emberi volt a szíve és magyar a nyelve. És ez a jó ember többet érdemel és többet is kapott hideg hódolatnál, Móra Ferenc szeretett tagtársunk, egy nemzet szeretete kísér sírodra, de nem búcsuzom, mert aki egy nemzet szívében él, az halhatatlan. Ennek a halhatatlan szeretetnek egy parányi jelképe a Kisfaludy Társaság koszorúja. Szeretett barátunk, Isten veled.

A Petöfi-Társaság

nevében Gulácsy Irén búcsuzott el.

— A Petöfi Társaság meghívásából és képviselőtében állok itt — mondotta könnyezve — égi utad küszöbe előtt. Üzenetet hoztam. Azt, hogy mi nem búcsuzunk. Eltűnhetél testi szemünk elől, de csak ide alant vándorlásunk kurtá idejére. Pár év, évtized. — por szemnyi semmisség a határtalan időben és térben — s aztán majd újból összekapcsolódik a lánc. Találkozunk. Nem a nyűglódók nem a szomorúak, elesettek közt: a halhatatlanság csarnokában, társaságunk büszkeséges névadójának, Petőfinek sugárkörében fogunk keresni és örömben felismerni téged. Kérünk, megbízunk, hogy ezt a mi odatuli ünnepi nagy — Óh fáradhatatlan halál! Az volt a legsűrű a kihulló kapesokat. Várj ránk, ahogy szoktál: Végzett munkával drága barátunk és tagtársunk. A viszontlátásra Móra Ferenc.

És búcsuzott a szegedi

Dugonics-Társaság,

amelynek alelnöke és szellemi vezére volt Móra, dr. Szalay József elnök megilletődött szavaival:

— Óh fáradhatatlan halál! Az volt a legsűrűbb dolgod, hogy Móra Ferencet elorozzad? Hogyan nem torpantál meg tűzhelye küszöbénél, a Múzeum kapujánál és irodalmi berke virágos garádjánál? És te második otthona, Múzeum-

palota, mely az ő tudománya révén annyi kincset őrizel, hogy adhattad oda a legdrágábbat, az igazgatódat. Ha vigasztalod is, de csak keserű kárpótlás, hogy sokszázszemélyi könyved és tárgyad mindenik darabján rajta marad áldott kezényoma. Óh, Magyar Irodalom! Ime lehullott a te süveged bokrétaja, melyet Móra Ferenc kötögetett a rónak virágaiból mézelő szavaival. És te Szeged város! Most egymásra borulhattok gyászotokban szülővárosával, Kiskunfélegyházával. Amíg életében azon vetelkedtetek, hogy melyikőtök szereti jobban, most azon előzködhettek, hogy melyiknek a gyásza nagyobb. És mi Dugonics Társaság! Könnytől homályosult szemmel botorkálhatunk árvaságunk éjjelén, mert lefutott egünkrol vezérlő csillagunk. És mi itt, Mindnyájan! És tul az országhatáron, de még az óceánon is tul, csak kesergünk és keressük a vigasztalást. Benned találunk meg felséges Uristen, aki őt, izes karajkenyerként ajándékozta az egyre lapadó magyar tarisznyába s aki belénk oltottad a szent kötelességet, hogy őt soha nem feledjük. És te, szegedi homok, ki befogadod őt lágy öledbe, dajkálj szeretettel a város fogadott fia álmát. Hófehér szárnyakon repült drága lélek, az Ur aranyasztalához, sokasítsd ott az örökkévalóságban fényeskező magyar állócsillagok számát. De maradj velünk az utolsó magyar mécses ellobbanásáig. Móra Ferenc, buzamezőink elnémult dalnoka, Isten veled.

A nagykorósi

Arany János-Társaság

könnyes fájdalmát dr. Szentpétery Zsigmond egyetemi tanár öntötte néhány megtört mondatba, majd az ujságíróintézmények nevében

dr. Kun Andor

mondott megható, megilletődött búcsubeszédet.

— A magyar ujságíró intézmények koszorúját hoztam a frissen hantolt sirra. Simuljon olyan szeretettel a többi koszorúhoz, mint amilyen barátságban megért Móra Ferenc elárvult dolgozósházájában az a sok diszdiploma, amivel városok, egyetem, testületek tisztelték meg őt.

— Egyik legutolsó megdöbbenően szép ujság-cikkében írta a mi nagy halottunk, hogy minden diszdiplomáján az Isten keze keresztvonása diszlik, mert nem ő szolgálta meg, hanem csak a menynei kancellária keze állította ki azokat. Csupán egy diplomát érdemelt ki a maga munkájával, az ujságírókét, mert szívevérvével írta cikkeit, nem kenyérrért, nem dicsőségért, hanem mert ugyanúgy szerette mesterségét, mint szűrszabó édesapja a magáét. Különben is, mondta e cikkben, ő is csak édesapja mesterségét folytatta: ő is csak tulipánokat és rozsmaringokat himezgetett, — éppen csak hogy nem mesteri tüvel, hanem csak olcsó tollal.

— S akik elhalmozták életét diszdiplomákkal, sirját koszorúkkal, higgyék el a megrendült pillanatban, amikor kötelesség és őszinte szokimondás — hogy az elismerés csak akkor lesz igazán elismerés és a kegyelet csak akkor lesz kegyelet, ha nem engedi meg, hogy kiverje a gond azoknak homlokát, akik őt mindenek felett szerették s akiket ő mindenek felett szeretett. Halála tudatának kínos éjszakáin az a fájdalmas gond gyötörte, hogy mi lesz özvegyével, árvájával, ha megdermed az ő tulipánokat, rozsmaringokat himezgető keze? Az a kéz, amelyik oly melegen tapadt a Vadember, meg a kis Möttyő gyámoltalan, gyerek-kacsóájához?

Ezután

a „Magyar Hírlap”

búcsuzott el főmunkatársától dr. Felek Gyéza megható, megilletődött szavaival.

— Előbb leteszek a koporsód mellé egy üdvözlőt — mondotta — annak az ujsághasábnak az üdvözlőt, amelyen előttem Ady Endre sorai zengtek a régi Világ olvasói felé. Te voltál az egyetlen hosszú ideig, aki összekapcsoltad a magyarokat Trianon innen és Trianon tul. — hoztam egy szót koporsódhoz a Magyar Hírlap szerkesztőségéből is. Köszöniük